

Nariadenie Európskej únie o metáne

Apríl 2026

Prečo je dôležité znižovať emisie metánu

Po oxide uhličitom je metán druhým najväčším prispievateľom ku klimatickej zmene.¹ Medzivládny panel o zmene klímy (IPCC) uviedol, že potenciál globálneho otepľovania (GWP) fosílného metánu je medzi 82,5 pri posudzovaní jeho vplyvu počas 20-ročného obdobia (GWP20) a medzi 29,8 pri posudzovaní jeho vplyvu počas 100-ročného obdobia (GWP100).² Podľa IPCC je metán zodpovedný za približne tretinu (0,5 °C) zvýšenia globálnej priemernej teploty (v porovnaní s predindustriálnym obdobím).³

- **Ide o klimatickú ručnú brzdu** - zníženie emisií metánu môže v tom najdôležitejšom - krátkodobom horizonte pomôcť zmierniť klimatickú zmenu
- Metán je **druhý najvýznamnejší skleníkový plyn**
- Zamedzenie únikom metánu je rýchlym **ekonomických aj ekologickým win - win riešením, tzv. nízkovisiacim ovocím**

Nástrojom na riešenie metánových emisií v EÚ je Nariadenie Európskej únie o metáne. Keďže ide o nariadenie, netreba ho implementovať ale rovno uplatňovať.

Čím sa zaoberá nariadenie o metáne

V Nariadení (EÚ) 2024/1787 o znižovaní emisií metánu v odvetví energetiky⁴ (skrátene EUMR alebo MER) sa stanovujú pravidlá na presné **meranie, monitorovanie, vykazovanie a znižovanie emisií metánu** v odvetví energetiky v EÚ. Zahŕňa to zavedenie povinností týkajúcich sa:

- kvantifikácie emisií metánu,
- kontroly tesnosti plynárenských zariadení a opráv únikov (LDAR),
- odľahčenia (priame vypúšťanie metánu do atmosféry),
- flérovania (riadené spaľovanie metánu),
- informácií o opatreniach týkajúcich sa merania, vykazovania, overovania a zmierňovania emisií metánu od krajín a spoločností, ktoré vyvážajú do EÚ ropu, zemný plyn a uhlie,
- vyššej transparentnosti.

Dodržiavania povinností a sankcie

Členské štáty musia:

- **určiť a zabezpečiť príslušným orgánom dostatočné zdroje** na monitorovanie a presadzovanie nariadenia, a zriadiť s príslušnými orgánmi kontaktné miesta,

¹ Európska Komisia, [Methane emissions](#), prístupné 6. marca 2026

² Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC), [Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Contribution of Working Group I to the Sixth Assessment Report, Chapter 7: "The Earth's Energy Budget, Climate Feedbacks, and Climate Sensitivity"](#), s. 1017, 2021

³ Nature, [Control methane to slow global warming — fast](#), 25. augusta 2021

⁴ EUR-Lex, [ZHRNUTIE K DOKUMENTU: Nariadenie \(EÚ\) 2024/1787 o znižovaní emisií metánu v odvetví energetiky](#), prístupné 18. marca 2026

- **vykonávať rutinné a nerutinné kontroly** s cieľom zabezpečiť dodržiavanie súladu a zverejňovať správy o kontrolách,
- stanoviť **pravidlá týkajúce sa sankcií** za nedodržiavanie pravidiel.

Sankcie musia byť **účinné, primerané a odrádzajúce** a zahŕňať pokuty, ktorými sa neutralizujú akékoľvek hospodárske výhody získané porušením pravidiel. Pokuty môžu siahť **až do výšky 20 % ročného obratu**. Orgány musia uverejňovať ročné informácie o uložených sankciách.

Nariadenie sa uplatňuje od 04. augusta 2024.

Ako je na tom Slovensko

Z **banského zákona**:⁵

- **Hlavný banský úrad (HBÚ)** vykonáva štátny dozor nad ustanoveniami podľa MER
- Výkon niektorých úloh najmä v oblasti kontrolných činností na mieste podľa MER môže HBÚ preniesť na obvodné banské úrady.

Zo **zákona o energetike**:⁶

- Štátnu správu v energetike vykonáva HBÚ ako príslušný orgán podľa MER
- HBÚ ukladá držiteľovi povolenia alebo inej osobe pokutu vo výške od 100 eur do 10 000 eur za porušenie povinností podľa MER.
- Pri určení výšky pokuty sa zohľadnia kritériá podľa MER.
- Konanie o uložení pokuty možno začať do jedného roka odo dňa, keď HBÚ zistil porušenie povinností, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinností došlo.
- Výnosy z pokút sú príjmom štátneho rozpočtu.

⁵ Slov-lex, [51 ZÁKON Slovenskej národnej rady z 20. apríla 1988 o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe](#), prístupné 18. marca 2026

⁶ Slov-lex, [259 ZÁKON z 9. septembra 2025, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony](#), prístupné 18. marca 2026